

1. møde.

Tirsdag den 1. marts 1977 kl. 12.

Aldersformanden (*Skytte*):

I henhold til grundloven er folketinget i dag trådt sammen til sit første møde efter valget den 15. februar 1977.

Som tingets aldersformand påhviler det mig at lede valget af en midlertidig formand. Hertil har en gruppe omfattende samtlige partier med undtagelse af venstresocialisterne indstillet mig. Der foreligger ikke andre indstillinger. Hvis ingen begærer afstemning, vil jeg betragte indstillingen som vedtaget. (Ophold). Den er vedtaget.

Jeg takker for valget til midlertidig formand.

Statsministeren har meddelt mig, at han ønsker uden for dagsordenen at give tinget en redegørelse i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 3. Statsministeren har ordet.

Statsministeren (*Anker Jørgensen*):

Da regeringen den 22. januar besluttede at udskrive folketingsvalg, var baggrunden, at vi ikke var i stand til at gennemføre en brugbar løsning på fire centrale problemer, nemlig bolig- og huslejelovgivningen, fremme af beskæftigelsen, de nødvendige finanspolitiske foranstaltninger og forsvaret.

Vi måtte lægge afgørende vægt på, at disse fire centrale opgaver blev løst på én gang og på en sådan måde, at det stod klart, at der i folketinget var et bæredygtigt flertal, som var i stand til at samarbejde om de afgørende økonomiske spørgsmål.

Vi bad derfor vælgerne om at give regeringen øget styrke og samtidig at styrke samarbejdsmulighederne i folketinget.

Vi bad om øget styrke som baggrund for en politik med et socialt og et beskæftigelsesmæssigt sigte, herunder en videreførelse af den dæmpning af stigningen i priser og omkostninger, som vi havde lagt grunden til i augustforliget og yderligere udbygget i december.

Vælgerne gav et ganske klart svar på denne henvendelse.

Valget var en tilkendegivelse til fordel for den samarbejdsvilje, som har kendetegnet partierne bag augustforliget og den indkomstpolitiske ramme. Sammenlagt hentede disse partier en betydelig fremgang ved valget.

Socialdemokratiet fik samtidig en meget betydelig fremgang. Reelt forøgede vi vor stemmeandel med knap 25 pct. Det er udtryk for en klar og voksende tilslutning til den politik, som vi gik til valg på.

Der er desuden grund til at mærke sig valgresultatet for de såkaldte venstrepartier. Disse partier gik til valg på – i den samlede arbejderklassens navn – at vælte augustforliget. Denne spekulation blev klart afvist af vælgerne. Der skete nogle små indbyrdes forskydninger mellem de tre partier – men sammenlagt kom de tilbage med et mandat mindre, end de havde i det gamle folketing.

Endelig fik venstre – det parti, der klarest og urokeligt afviste regeringens forhandlingstilbud – vælgernes dom i form af en halvering af mandattallet.

På baggrund af dette valgresultat fandt regeringen det helt naturligt at fortsætte, og denne konklusion er da heller ikke blevet anfægtet.

Umiddelbart stod regeringen herefter over for to opgaver. Dels at undersøge, om der var mulighed for at skabe større politisk stabilitet gennem dannelsen af en flertalsregering. Dels at tage tråden op og søge en løsning på de fire problemer, vi måtte lade ligge, da valget blev udskrevet.

Det stod ret hurtigt klart, at det ikke var muligt at danne en flertalsregering på grundlag af de partier, der havde samarbejdet omkring augustforliget. Både centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti afviste at deltage i en regeringsdannelse.

Den anden mulighed for en flertalsregering var en regering med deltagelse af venstre.

Jeg har ført forhandlinger med venstre efter valget. De har været præget af noget større åbenhed fra venstres side, end vi mødte det før valget, og det tager jeg i sig selv som et glædeligt tegn.

Alligevel må det konstateres, at der ikke var en sådan tilnærmelse mellem venstres og socialdemokratiets synspunkter, at vi kunne have tillid til, at det kunne danne grundlag for et frugtbart regeringssamarbejde på nuværende tidspunkt. I al almindelighed vil jeg sige, at hvis der er det fornødne fælles grundlag, kan dannelsen af en fælles regering fremme samar-